

vervult God aan u Zijne beloften niet.

Zoo moet een ieder gedoopte dus eerst uitzoeken, of hij maar een kind des vleesch is, of een kind der belofte, voordat hij weten en zich verzekerd houden kan, dat God Zijne heilsbelofte, ook tot hem bij zijn doop gesproken, vervullen zal.

Aan dien doop en Gods heilsbelofte daarbij mag hij zich niet in zijne zielsbenauwdheid vastklemmen, want is hij maar niet een kind des vleesch? Is hij wel een kind der belofte? Dienaangaande moet hij eerst vaste wetenschap, stellige zekerheid hebben. Anders heeft hij aan zijn doop en Gods heilsbelofte daarin ook tot hem gesproken, niets tot steun en troost.

En wat heeft een ouder aan den doop van zijn kind en de heilsbelofte er bij gesproken? Wanneer dit kind maar een kind des vleesch is, vervult God er toch Zijn heilsbeloften niet aan. En hoe zal die ouder te weten kunnen komen, dat dat kind een kind der belofte is, en niet maar een kind des vleesch?

Zoo zinkt alle Schriftuurlijke betekenissen en kracht van den doop en Gods heilsbelofte bij den doop weg, en kan die niet meer naar Goddelijke instelling dienen tot steun van het zwakke geloof, en eventueel tot ernstige waarschuwing.

En waardoor komt dat?

Door verkeerd Schriftgebruik.

Men heeft zijn eigen denkbeelden, en houdt die vast zonder degelijk Schriftonderzoek, en zodoende ook wel tegen de duidelijke leer der Hellige Schrift in, maar haalt er dan eenig Schriftwoord bij te pas of onpas, zonder nauwkeurig na te gaan, of men het ook verkeerd aanwendt, tegen zijn eigenlijk verband en strekking.

En de kerk Gods wordt aldus misleid.

Kampen, 13 Maart 1946.

S. GRELDANUS.

CIJFERS EN FEITEN.

Het Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken (synodocratisch verband) voor 1946 is verschenen. Veel kan het ons niet leeren. Hoewel het, vergeleken met de uitgave voor 1944 („Adreslijst” genoemd), in omvang klom van 128 tot 216 bladzijden, kon er volgens mededeeling geen ruimte overschieten voor een jaaroverzicht. Zulk een overzicht zou ongetwijfeld de belangstelling voor het Jaarboek hebben verhoogd, daar het ons de synodokratische kijk zou hebben willen bieden op hetgeen er in 1945 of in de jaren 1942 tot 1945 op het Kerkelijk erf is voorgevallen. Het laatste, zeer beknopt, overzicht toch is gepubliceerd over 1941 in het Jaarboek voor 1942. Laat ons hopen, dat het Jaarboek der vrijgemaakte Kerken ruimschoots in deze leemte zal voorzien.

Het volgende willen we uit het Jaarboek nog doorgeven.

Van 5 kerken wordt vermeld, dat zij als geheel uit het kerkverband traden (wij zeggen in dit geval: zich hebben vrijgemaakt en daarmee het oude kerkverband hebben bewaard) zonder dat daar ter plaatse dus een zelfstandig geïnstitueerde synodokratische groep bleef bestaan. Het zijn de Kerken van Ambt—Vollenhove—Cadoelen, Bergschenhoek, Langerak (Z.H.), Leerdam en Mussel (Gron.) Voor de predikanten, die zich vrijmaakten, wordt een getal van 116 opgegeven, en voor de emeriti, die getrouwd bleven, 6.

Het belangrijkste gegeven lijkt ons het zielental der Kerken in ons land. Dit stond per 1 October 1945 op 634.000. Rekenen we met de aanwas in zielental, die in de laatste jaren 1,5 % (over 1940) 1,6 % (over 1941), 1,7 % (over 1942) en 2 % (over 1943) bedroeg en schatten we deze voor de beide jaren 1944 en 1945 telkens op maar niet hoger dan 1,7 % (het gemiddelde over deze jaren), dan zou het totaal zielental eind 1945 zeker 710.000 hebben moeten bedragen. Het verschil met het zoo even genoemde zielental doet het aantal vrijgemaakten per 1 October 1945 reeds op 76.000 schatten, dat is 10,7 % van het totaal en niet 8 %, zoals van synodokratische zijde gesuggereerd wordt.

Passen we gelijksoortige berekeningen toe bij de aantallen der belijdende leden over deze jaren, dan constateren we een aanwas van gemiddeld 2,3 % per jaar en wordt het cijfer voor de vrijgemaakten 45.300 belijdende leden per 1 October 1945 en zelfs 12,1 % van het totaal der belijdende leden van het oude verband. Het aantal belijdende leden is bij de vrijgemaakten naar verhouding dus hoger dan bij de synodokraten (59,6 % tegen 51,7 %), gelijk ook door andere gegevens bekend was.

We geven het bovenstaande op grond van opgaven van synodokratische zijde zelf! En dan te bedenken, dat deze opgaven blijkens de ervaring vaak zeer geflatteerd worden ten gunste van de synodokraten, en dat na 1 October 1945 de vrijmaking zich zeker nog op een vijftigtal plaatsen heeft doorgezet! — Getallen zeggen niet alles, maar toch wel iets!

A'dam N.

J. F. HULSTEIJN J.Fzn.

(N. B. De kerk van Bergschenhoek is buiten het verband gezet. Dat was nog in de periode toen

men dacht, een paar menschen rustig overboord te kunnen werpen. Het is anders gebleken. Thans doet men heel anders. Maar van schuldbelijdenis geen sprake. Het wordt dus erger. Redactie).

DENK BIJ POSTSTUKKEN AAN DE POSTALE ONDERSCHIEDING.

Zooals men weet, hebben onze kerken haar naam „De Gereformeerde Kerken in Nederland” behouden. Omdat er evenwel andere zijn, die haar grondslag verlaten en het accoord van haar samenleving verbroken hebben, en toch den ouden naam blijven gebruiken, is — niet om principieele redenen, doch alleen ter voorkoming van postale moeilijkheden — een bloot postale onderscheiding eraan toegevoegd, n.l. „onderhoudende art. 31 K.O.”.

De F. v. Dijk van Opende (Gr.) zond ons afschrift van volgende brief, bij hem ingekomen:

(Afschrift.)

Staatsbedrijf der P.T.T.

Kantoor te Groningen.

Betreffende uitreiking correspondentie

voor Geref. Kerken.

Den 27 Febr. 1946 Nummer 14/9.

1. In verband met gerezene twijfel omtrent de bestelling van poststukken voor de Geref. Kerken, heb ik de eer U te berichten, dat door het Hoofdbestuur der P.T.T. inlichtingen zijn gevraagd bij het Departement van Justitie, waarbij is komen vast te staan, dat de officiële benaming voor de „oude kerk” luidt Gereformeerde Kerk te.....

2. Voor de „nieuwe Kerk” is nog geen officiële naam vastgesteld, doch in den regel wordt daarvoor gebruikt „Gereformeerde Kerk (art. 31 K.O.)”.

3. In verband hiermee zullen in het vervolg de stukken geadresseerd aan de Geref. Kerk te Opende worden uitgereikt aan den Scriba dezer Kerk, t.w. den heer A. Talstra aldaar.

4. Ter voorkoming van moeilijkheden bij de uitreiking, verzoeke ik U te willen bevorderen, dat Uwe correspondenten de voor U bestemde stukken adresseren als in punt 2 aangegeven n.l. „Gereformeerde Kerk (art. 31 K.O.)”.

w.g. De Directeur.

Tot zoover het afschrift. We gaan niet in op vragen, die hier te recht te stellen zouden zijn. Alleen willen wij erop wijzen, dat we er goed aan doen, te rekenen met het feit dat vleesch nu eenmaal vleesch is, en dat we daarom onze postale onderscheiding maar gebruiken moeten.

K. S.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

Nu moet ik mij wel zetten tot de overweging van enkele brieven, die ik in deze correspondentie, waarin ik het meest aan het woord moet zijn, ontvang. Brieven ontvangen is over het algemeen een mooi ding.

En een journalist krijgt er zoo van drieërlei soort. De eene is van wie met instemming lezen, wat hij schreef en dit een enkele keer willen zeggen. Dat moet niet te vaak gebeuren, want van enkel instemming kan een mensch niet leven. Ik kreeg nu een paar brieven van dien aard, die mij wonderlijk verkwikten, want zij kwamen van een ouden dienaar des Woords, en het bleek mij weer hoe jong de reformatie, d.w.z. de gehoorzaamheid aan het Woord des Heeren, ons doet blijven.

De tweede soort is van leden, die de eene of andere opmerking maken, welke men dankbaar „incasseert”. Dat is een geliefd woord in den bokswedstrijd, waarin de strijders meer of minder gehard zijn in het incasseeren van geduchte peuters tegen een of ander lichaamsdeel.

Nu dat incasseeren moet een goed journalist ook leeren.

De derde soort zijn de brieven van menschen, die zich gedurig ergeren aan uw schrijven. Het zijn niet de transtige lezers. Integendeel. Ik kreeg jaren geleden eens een epistel van zulk een man, die schreef: „ik erger mij elken keer, als ik Uw brieven lees en gooi dan vaak de courant in een hoek van de kamer. Maar wonderlijk genoeg, de courant is er nog niet weer, of ik grijp het allereerst naar uw akelige vertoogen”. Ik dacht zoo: een mensch wordt gewoonlijk kwaad als hij in een of ander „zeer” getroffen wordt en innerlijk gevoelt dat wie dit onbedoeld deed, gelijk heeft.

Daar bliest hij dan tegen in.

Ja die „ge-ergerden” hebben wij velen in de kerken. Daar zijn dominés, die zich gedurig zeggen te ergeren aan het werk van prof. Schilder, en voor elke preek, die zij maken, dit werk plunderen. Daar zit iets goeds in. Alleen maar, de hoor-

ders kunnen meenen, dat het nog niet zoo slecht is in de aan de Synodale hiërarchie gebonden kerken, want — het is merkwaardig — zij vinden zulk preeken haast altijd mooi. O, als ons goede, gereformeerde volk niet dom gehouden werd en vermoed met allerlei redeneergeknool, hoevelen zouden dan de oogen opengaan.

Dus amice, moed houden. De Heere wil ons volk nog genadig zijn, geloof dat vast.

Maar nu, de brieven. Er is er één inzake het maatschappelijk leven, dien ik een volgende keer hoop te bespreken. Daar is er een andere, die terugkomt op hetgeen ik vertelde over die diepzinnige betogen van prof. Waterink over het tot of met elkander spreken. Dat tot en met is ook in onschuldig opzicht in onze kerken wel eens wat mysterieus. Zoo zegt de dominé tot den voorlezer: U moet lezen hoofdstuk zooveel tot vers zooveel. En dan bedoelt hij vast, dat die voorlezer dat vers er bij moet nemen, zoodat hij gaat tot het volgende. Voorheen zei men van den kansel: tot en met, wat ook een moeilijke bezigheid wordt, als men het letterlijk wou nemen.

Maar van dat tot of tegen en met en het groot verschil daar tusschen van prof. Waterink zei ik: wat zit er toch achter?

Ik geloof, dus zegt mijn briefschrijver, dat ik het weet.

Dat is de Psycho-techniek. Ik heb een cursus gevolgd, waar ook dr. Gunning les gaf. Die geleerde gebruikte dezelfde woorden: niet tegen elkaar spreken maar met elkaar. En dit wel hierom, omdat de menschen tot nu toe elkander in hun spreken willen beheerschen; het is de concurrentiegeest, die daartoe leidt en ook wel de strijdgeest. Wij moeten ons echter laten beheerschen door den geest van het spel, zooals prof. Huizinga dit leerde. Den geest van den wedstrijd, een zekere „teamgeest”, waarin men niet tegen maar met elkaar speelt. Die psycho-techniek was, volgens dien geleerde, nog wel jong, maar zij zou straks alle vragen kunnen oplossen.

Welnu — allicht zal prof. Waterink het zoo bedoelen; alleen maar meer geaccordeerd aan Christelijk belijden. Een heel oude bezigheid.

Volgens deze methode, dus de schrijver, zal ook met Indië gehandeld worden. De kwestie daár zal worden opgelost door een met e l k a n d e r p r a t e n, totdat wij, al pratende, ons Indië kwijt zijn geworden.

Nu wat dit laatste betreft, valt het mij op, dat de Engelsche regeering er zoo voor was, dat wij met opstandelingen gaan praten. Maar als er een opstand is in Britsch-Indië, dan gaat de regeering de muiters op de vloot direct met alle geweld te lijf al zou het ook honderd van haar schepen kosten. En de bevelhebber zegt: praten met oproermakers? Nooit! Eerst u op genade of ongenade overgeven, en dan, ja dan zullen wij praten. Of hij gelijk heeft! Heel het Britsche wereldrijk hangt er aan.

Ik weet niet of minister Logeman niet verwonderd heeft opgekeken toen hij hiervan vernam, en of hij niet heeft begrepen, hoe hij er zich tusschen liet nemen.

Maar nu dat praten met elkaar om zoo iets als een nuttige waarheid te vinden. Zou het de Psycho-techniek zijn?

Of misschien ook die bekende corridor in het waarheidshôtel van den Amerikaanschen wijsgeer James.

Gij weet, dat volgens diens pragmatisme de waarheid velerlei is. In een hôtel zijn vele kamers, maar zij komen alle uit op één corridor waar alle gasten elkander moeten passeeren.

In de eene kamer balt een atheïst de vuist tegen God; in een andere ligt een bidder, die vraagt om Gods zegen; in een derde woont een chemicus, in de vierde een zakenman enz.

Maar nu komen zij allen in den corridor en daar praten zij met elkander. En dat vriendelijk allicht, en „openstaand” voor elkander, zoo als dat moet in een „Nederlandsche volksbeweging” of in een „Partij van den arbeid” of in een „Nederlandsche jeugdbeweging”.

Chesterton, die naar gij weet aardige dingen kon zeggen, onderscheidde zulke profeten van allerlei kant in demagogen en mystagogen. De eerstgenoemden hadden weinig te zeggen, maar zij zeiden het heel luid. Zoo was de sociaal democratische voorheen en de communist nog erger. Maar dit geslacht sterft uit. Thans speelt ook bij hen evenals bij de nationaal socialistische de mystiek een rol. En de „mystagogue” heeft niets te zeggen „but says it softly and impressively in an indistinct whisper”.

Of het niets is, wat minister Schermerhorn wil zeggen of wat Koos Vorrink beweert, laat ik nog daar. Het lijkt mij in den grond der zaak gevaarlijk, omdat wij ons met hen bewegen in een omgekeerde wereld. Maar zij zeggen het inderdaad in een „Indistinct whisper”. Het is niet zoozeer wat het geluid, maar wel wat de betekenissen aangaat, een onduidelijk gefluister.

Of wil men anders, het zoete gefluit van den vogelaar.